

Nota Onderwijsachterstandenbeleid 2012-2014

Inhoudsopgave	Pagina
Samenvatting	2
Begrippenlijst	3
1. Inleiding	5
2. Resultaten onderwijsachterstandenbeleid 2006-2010 en nieuw ontwikkelingen	6
2A Resultaten OAB 2006-2010	6
2B Nieuwe ontwikkelingen	7
3. Beleidskader	9
3A Financieel kader	9
3B Inhoudelijk kader	10
4. Lokale invulling OAB 2012-2014	11
4.1 VVE	11
4.2 Schakelklassen	12
4.3 Bestrijden van voortijdig schoolverlaten	13
4.4 Stapprogramma's	14
4.5 Verlengde Schooldag	15
4.6 Taalbeleid	16
4.7 Integratie/segregatie	17
5. Monitoring, afstemming en verantwoording	18
Bijlage:	
1. Uitvoeringsprogramma OAB 2012-2014	19
2. Activiteitenoverzicht OAB 2012-2014	23

Samenvatting

Op 31 december 2011 loopt het huidige gemeentelijke beleidskader voor het onderwijsachterstandenbeleid af. In deze nota wordt in hoofdlijnen aangegeven waar Bussum zich binnen het onderwijsachterstandenbeleid op wil richten.

Met deze nota levert de gemeente een voorstel tot een gezamenlijke aanpak bij het bestrijden van onderwijsachterstanden voor de periode 2012-2014. Het nieuwe plan is tot stand gekomen in samenwerking met de betrokken instellingen.

De beleidsvoornemens ten aanzien van het onderwijsachterstandenbeleid vormen samen met het wettelijk kader de basis voor het onderwijsachterstandenbeleid 2012-2014.

Bij de terugblik op de afgelopen periode is geconstateerd dat de geformuleerde doelen voor het onderwijsachterstandenbeleid in essentie overeind blijven. Voor de komende periode zal het nieuwe beleid dan ook voortbouwen op de ingezette lijn.

In de periode 2012-2014 blijft het accent in het onderwijsachterstandenbeleid in Bussum op het signaleren en bestrijden van achterstanden bij het jonge kind. De hierop gerichte activiteiten spelen zich grotendeels af in de wijken het Centrum en De Westereng (in en rond Breeduit).

De speerpunten voor de komende periode zijn:

- 1 handhaven (en waar nodig verbeteren) van voldoende en hoogwaardig VVE aanbod in de twee wijken waar de doelgroep zich bevindt;
- 2 voortzetting van de lokale schakelklas en verdere activiteiten ter ondersteuning van de schoolloopbaan;
- 3 verscherpte aandacht voor het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten;
- 4 onderzoek naar de haalbaarheid van een kopklas of andere vorm van schakelklas.

Begrippenlijst onderwijsachterstandenbeleid

CJG	Het Centrum voor Jeugd en Gezin is een inlooppunt waar ouders en jongeren terecht kunnen met hun vragen over opvoeden en opgroeien. Het CJG heeft als taak om voor kinderen en jongeren van 0-23 jaar laagdrempelige opvoed- en opgroeiondersteuning te bieden.
Doelgroepkind	Een kind dat behoort tot de doelgroep van het onderwijsachterstandenbeleid.
Doorlopende leerlijn	Een doorlopende leerlijn is een meerjarig onderwijs-programma over verschillende leerjaren en verschillende schooltype. Een doorlopende leerlijn betekent dat er wordt aangesloten bij wat leerlingen al eerder hebben geleerd.
Gewichtenregeling	De gewichtenregeling maakt onderscheid in categorieën van basisschoolleerlingen die het risico lopen om een onderwijsachterstand op te lopen. Elke categorie heeft een bepaald gewicht, dat aangeeft hoeveel extra geld een school krijgt om eventuele achterstanden van deze leerlingen te voorkomen en te bestrijden.
Gewichtenleerling	Een leerling waarvoor, op basis van het lage opleidingsniveau van de ouders van de leerling, de school extra rijksmiddelen ontvangt om (potentiële) achterstand te bestrijden.
GOOGO	Gemeenschappelijk Op Overeenstemming Gericht Overleg tussen de gemeente Naarden, Bussum en de schoolbesturen
Kwalificatieplicht	Per 1 augustus 2007 is de kwalificatieplicht ingevoerd; na de volledige leerplicht wordt een jongere kwalificatieplichtig tot aan de achttiende verjaardag, of tot het moment dat de jongere een startkwalificatie heeft behaald. Een startkwalificatie is een havo, vwo of mbo 2 diploma.
Kopklas	Schakelklas aan het einde van het basisonderwijs, waarbij wordt geschakeld naar het voortgezet onderwijs.
Neveninstromers	Neveninstromers zijn kinderen (vanaf 6 jaar) die vanuit het buitenland in Nederland komen wonen, niet voldoende Nederlands spreken en instromen in basis- en voortgezet onderwijs.
Schakelklas	Schakelklassen zijn bedoeld voor (autochtone en allochtone) leerlingen in het basisonderwijs die een dusdanige achterstand in de Nederlandse taal hebben, dat zij niet (meer) met succes kunnen deelnemen aan het reguliere onderwijs. In de schakelklas ontvangen de leerlingen maximaal een jaar lang intensief taalonderwijs.
RBL	Het Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL) voert de leerplicht-taken uit voor de gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek. Daarnaast voert ze de regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC) uit voor deze gemeenten.

RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten.
Stapprogramma's (Opstapje/Opstap)	Het Opstapje- en Opstapprogramma is een gezinsgericht programma voor risicokinderen van 2 tot 6 jaar. Het doel van het programma is om de kinderen in de voor- en vroegschoolse periode via ontwikkelingsprogramma's klaar te stomen voor het basisonderwijs. Door naast de kinderen ook de ouders (met name de moeders) erbij te betrekken wordt het sociaal netwerk en de opvoedingsvaardigheid van deze moeders vergroot. Vanuit de Stapprogramma's worden kinderen toegeleid naar een peuterspeelzaal en school met een VVE-programma.
Startkwalificatie	Een startkwalificatie is een diploma van de havo, het vwo, of het mbo niveau 2 of hoger.
Taalbeleid	Taalbeleid is een systematische, structurele wijze van reageren op de taalsituatie in de school. Uitgangspunt is, dat de taalvaardigheid een belangrijke factor is voor schoolsucces. Het uiteindelijke doel van taalbeleid is om er voor te zorgen dat de taalvaardigheid geen struikelblok is bij het realiseren van leerdoelen. Daarnaast is het voeren van een taalbeleid een goed instrument voor het borgen van de effecten van VVE en schakelklas.
VSD (verlengde schooldag)	Tijdens de verlengde schooldag worden creatieve- en muzikale-activiteiten, drama en beweging na schooltijd aangeboden. Het doel hierbij is kinderen te laten deelnemen aan activiteiten waar ze anders niet zo snel mee in aanraking zouden komen en tegelijkertijd te werken aan het verbeteren van de sociale competenties van de kinderen (zoals het verbeteren van het zelfvertrouwen, sociale vaardigheden en het vergroten van de concentratie).
VVE (voor- en vroegschoolse educatie)	VVE-programma's zijn gericht op het voorkomen en bestrijden van (taal)achterstand bij jonge kinderen. De doelstelling van het VVE beleid is om de ontwikkeling van jonge kinderen met een (dreigende) achterstand zodanig te stimuleren dat hun kansen op een goede schoolloopbaan en maatschappelijke carrière worden vergroot. Voorschoolse educatie is bestemd voor doelgroepkinderen van 2 en 3 jaar en wordt verzorgd op een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf. De gemeente is hiervoor verantwoordelijk. Vroegschoolse educatie is bestemd voor doelgroepkinderen van 4 en 5 jaar en wordt verzorgd in groep 1 en 2 van de basisschool. Hiervoor zijn de scholen verantwoordelijk.
Zorgkind	Kind dat andere/meer zorg nodig heeft dan wat normaal geboden wordt.

1. Inleiding

Op 31 december 2011 loopt het huidige gemeentelijke beleidskader voor het onderwijsachterstandenbeleid af. In deze nota wordt in hoofdlijnen aangegeven waar Bussum zich binnen het onderwijsachterstandenbeleid op wil richten.

Doel onderwijsachterstandenbeleid

Doel van het onderwijsachterstandenbeleid is alle kinderen de mogelijkheid te bieden op het doorlopen van een optimale schoolloopbaan. Bij de meeste kinderen is daar geen extra stimulans voor nodig, maar in sommige gevallen zijn kinderen onvoldoende voorbereid op het leren op school of hebben gedurende hun schoolloopbaan extra hulp nodig om ze in staat te stellen uiteindelijk een startkwalificatie te behalen. Het onderwijsachterstandenbeleid is er op gericht om onderwijsachterstanden bij deze kinderen vroegtijdig op te sporen en te bestrijden.

Met deze nota levert de gemeente een voorstel tot een gezamenlijke aanpak bij het bestrijden van onderwijsachterstanden voor de periode 2012-2014. Het nieuwe plan is tot stand gekomen in samenwerking met de betrokken instellingen.

Het wettelijk kader van het onderwijsachterstandenbeleid

Het wettelijk kader van OAB wordt gevormd door een aantal wetten:

- Wet Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE)
- Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen
- Wet op het primair onderwijs
- Wet op het voortgezet onderwijs
- Leerplichtwet
- Wet op de onderwijsinspectie

De gemeente heeft de regie over het lokaal onderwijsbeleid en ontvangt daarvoor middelen van het rijk voor voorschoolse educatie ten behoeve van kinderen tot vier jaar en voor het opzetten en in stand houden van schakelklassen. Daarnaast financiert de gemeente ook uit eigen middelen. De schoolbesturen krijgen vanuit hun verantwoordelijkheid voor goed onderwijs rechtstreeks middelen van het rijk voor kinderen waarvan de ouders (zeer) laag zijn opgeleid en voor vroegschoolse educatie in groep 1 en 2.

Het aantal peuters dat in Bussum tot de doelgroep voor voorschoolse educatie behoort is ongeveer 35 per jaar. De doelgroepeuters zijn voornamelijk te vinden in twee wijken (het Centrum en De Westereng). In deze wijken bevinden zich drie VVE-peuterspeelzalen waar de doelgroepeuters naar toe geleid worden. In Bussum is 5% van de kinderen op de basisschool een 'gewichtleerling' (teldatum oktober 2010). Dit is beduidend minder dan het landelijk gemiddelde van 13 % leerlingen met een gewicht.

Het betreft 177 gewichtleerlingen (op een totaal van 3765 basisschoolleerlingen, teldatum oktober 2010) voornamelijk geconcentreerd aanwezig op drie basisscholen in twee wijken (het Centrum en De Westereng).

Deze drie basisscholen ontvangen extra rijksmiddelen voor de bestrijding van achterstanden.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een terugblik op de afgelopen periode en schetst nieuwe ontwikkelingen die van invloed zijn op beleid en uitvoering in de komende periode. Resultaten en beleidsvoornemens afkomstig uit de OAB monitor 2006-2010 vormen de basis voor het nieuwe beleidsplan. In hoofdstuk 3 wordt het financieel en inhoudelijk kader toegelicht. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 de lokale invulling van het onderwijsachterstandenbeleid voor de periode 2012-2014 uitgewerkt. In dit hoofdstuk wordt beschreven wat we (nog) willen bereiken in de komende periode. Deze doelen worden door de gemeenteraad bepaald. Hoe we dit gaan bereiken wordt door het college ingevuld en is vertaald in een uitvoeringsprogramma. Dit is voor uw informatie bij de nota gevoegd.

Tot slot wordt in hoofdstuk 5 de wijze van monitoring en afstemming van het beleid uiteengezet.

2. Resultaten OAB 2006-2010 en nieuwe ontwikkelingen

2A Resultaten OAB 2006-2010

Het Onderwijsachterstandenbeleid voor de periode 2006-2010 kende een duidelijke verandering ten opzichte van de periode daarvoor. Verantwoordelijkheden van scholen en gemeente werden gheredefinieerd in de Wet Onderwijsachterstandenbeleid 2006-2010. Een groot deel van de gemeentelijke budgetten gingen vanaf 2006 rechtstreeks naar schoolbesturen. Het overgebleven gemeentelijke deel diende te worden ingezet voor:

- VVE*-beleid in de voorschoolse periode,
- Schakelklassen: een jaar extra ondersteuning voor leerlingen met grote taalachterstanden,-
- Tenminste één maal per jaar overleg met de schoolbesturen, over in ieder geval het voorkomen van etnische segregatie, het bevorderen van integratie en het bestrijden van achterstanden.

De volgende activiteiten werden in de periode 2006-2010 in Bussum uitgevoerd:

Locatie/instelling	Programma	Leeftijd	Wijk
Peuterspeelzaal Kiekeboe	Puk & Ko (VVE)	2 en 3 jaar	Centrum
Peuterspeelzaal De Zonnetjes	Puk & Ko (VVE)	2 en 3 jaar	Westereng
Peuterspeelzaal De Ruytertjes	Puk & Ko (VVE)	2 en 3 jaar	Westereng
Vitusschool	Ik & Ko (VVE)	4 en 5 jaar	Centrum
Vitusschool	Verlengde schooldag activiteiten	7-12 jaar	Centrum
Zonnewijzer	Ik & Ko (VVE)	4 en 5 jaar	Westereng
Zonnewijzer	Verlengde schooldag activiteiten	7-12 jaar	Westereng
Emmaschool, Breeduit	Ik & Ko (VVE)	4 en 5 jaar	Westereng
Emmaschool, Breeduit	Verlengde schooldag activiteiten	7-12 jaar	Westereng
Emmaschool, Breeduit	Schakelklas	5 en 6 jaar	Westereng
Breeduit	Opstap en Opstapje	2 tot 6 jaar	Westereng en Centrum
Centrale opvangklas	Regionale schakelklas	4 tot 12 jaar	Bussum
RBL	Leerplicht en RMC	5 tot 18 jaar	Bussum

De afgelopen jaren hebben peuterspeelzalen, scholen, gemeente en andere betrokken instellingen fors geïnvesteerd in het onderwijsachterstandenbeleid. In hoofdstuk 4 "Lokale invulling onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014" worden de concrete resultaten per onderwerp kort beschreven.

Beleidsvoornemens naar aanleiding van de OAB-monitor 2006-2010

De beleidsvoornemens naar aanleiding van de OAB monitor 2006-2010 kunnen als volgt worden samengevat:

- De gemeente en de betrokken instellingen blijven verder investeren (zowel materieel als immaterieel) in het vergroten van het doelgroepbereik met betrekking tot VVE. Dit sluit aan op de inspanningsverplichting vanuit het rijk te komen tot een doelgroepbereik van 100% in 2011.
- De brede doelgroepdefinitie voor de voorschoolse educatie blijft behouden en in overleg met het onderwijs wordt bekeken in hoeverre de brede doelgroepindicatie door te trekken is naar het primair onderwijs.
- Vroegtijdige signalering en het in de praktijk brengen van de vereiste zorg verdienen structurele aandacht. Dat geldt voor VVE maar ook voor de inspanningen en resultaten van de schakelklas, de verlengde schooldag en de Stapprogramma's.
- De cijfers en ontwikkelingen rond schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten worden, in samenwerking met het Regionaal Bureau Leerlingzaken, nauw gevolgd.

* voor uitleg van de gebruikte begrippen wordt verwezen naar de bijlage begrippenlijst onderwijsachterstandenbeleid

- Voor de toetsing van de prestaties taalontwikkeling en leesvaardigheid zal het accent verlegd worden van bovenbouw naar de onder- en middenbouw. Hierdoor kan de verdere ontwikkeling van de doelgroepkinderen na de VVE eerder (dan in groep 8) in kaart gebracht worden. Zo dienen de cijfers niet alleen de monitoring maar ook de mogelijkheid tot bijsturing.
- In een nieuw monitorontwerp wordt aangesloten bij de landelijke monitor en de beleidsdoelstellingen, tevens wordt gezorgd dat de benodigde indicatoren en kengetallen beschikbaar en over de jaren vergelijkbaar zijn.

De commissie welzijn heeft bij de bespreking van de OAB monitor 2006-2010 de beleidsvoornemens als volgt aangevuld:

- verscherpte aandacht voor het bestrijden van verzuim en voortijdig schoolverlaten;
- blijvende inzet voor de 'oudere' leerling (zoals neveninstromers);
- onderzoek naar mogelijkheid tot en behoefte aan een kopklas of een andere vorm van schakelklas.

2B Nieuwe ontwikkelingen

Wet OKE

De Wet OKE beoogt de eerste stappen te zetten in het harmoniseren van de wet- en regelgeving voor kinderopvang en peuterspeelzalen. In de wet zijn daarbij bepalingen opgenomen die een dekkend aanbod van voorschoolse voorzieningen moeten waarborgen.

De gemeente moet een aantal activiteiten uitvoeren om aan de kwaliteitseisen voor voorschoolse educatie voortvloeiend uit de wet te kunnen voldoen.

Dit betreft onder andere:

- Het zorgen voor voldoende en kwalitatief volwaardig aanbod van voorschoolse educatie.
- Het vaststellen van een maximale ouderbijdrage voor de voorschoolse educatie.
- Het vaststellen van de doelgroep.
- Het zich inspannen voor het bereik van alle doelgroepkinderen en zorgen voor een goede toeleiding van kinderen naar voorschoolse educatie.
- Het organiseren van een doorgaande leerlijn

Gemeenten zien toe op de naleving van de kwaliteitseisen voor de peuterspeelzalen en voor voorschoolse educatie. Net als voor de kinderopvang wijst de gemeente de GGD aan als toezichthouder. De Inspectie van het Onderwijs gaat toezicht houden op de educatieve kwaliteit van de voorschoolse educatie. De Inspectie van het Onderwijs rapporteert over de bevindingen van het toezicht aan de peuterspeelzaal of het kinderdagverblijf en aan de gemeente.

Vanuit de Wet OKE wordt de harmonisatie van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang in gang gezet, de visie op deze harmonisering in Bussum wordt in het najaar ontwikkeld en voorgelegd aan de raad.

Gemeenten zijn via de wet OKE verplicht gesteld om te komen tot resultaatafspraken met de VVE-scholen. Deze afspraken zullen een bijdrage leveren aan de doorlopende leerlijnen en het bewaken van de kwaliteit. De insteek is dat de resultaatafspraken geen verplichte doelen zijn maar richtlijnen. De gemeente Bussum zal in overleg met de scholen komen tot resultaatafspraken waarbij concrete en haalbare doelen worden geformuleerd, die aansluiten bij de methodes en toetsingsinstrumenten.

Passend onderwijs

Het uitgangspunt van Passend onderwijs is dat alle leerlingen de kans moeten krijgen om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen. Dat geldt voor 'gewone' leerlingen en voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben om het onderwijs te volgen. In principe moeten op 1 augustus 2013 alle scholen in Nederland Passend onderwijs leveren. Scholen worden verplicht onderwijszorgprofielen te ontwikkelen. Als een school een passend aanbod niet (volledig) zelf kan bieden, dan moet deze met andere scholen sluitende afspraken maken over wie dat wel kan aanbieden en hoe.

Wat betreft zorgkinderen in de voorschoolse periode is het van belang te zorgen voor een goede overgang en overdracht naar het basisonderwijs, zodat het onderwijs op maat kan worden voortgezet.

Sluitende zorgketen

De oplossing tot optimalisatie van de jeugdzorg vanuit het rijk is te komen tot een sluitende zorgketen. De in dit hoofdstuk geschetste ontwikkelingen geven een extra impuls aan het realiseren van sluitende zorgstructuren. De gemeente is verantwoordelijk voor een goed functionerende zorgstructuur en voor het bij elkaar brengen van de partners in de zorg.

De ontwikkelingen en afstemming met betrekking tot passend onderwijs en de zorgstructuur staan hoog op agenda van diverse lokale en regionale overleggen, zoals het regionaal Portefeuillehoudersoverleg onderwijs; het platform jeugd; het GOOGO en de VVE-overleggroep.

Bezuinigingen

Door de herdefiniëring van de gewichtenleerlingen neemt het aantal leerlingen met een achterstand op papier af. Daardoor komen (op landelijke schaal) minder middelen beschikbaar voor het Onderwijsachterstandenbeleid.

Er wordt de komende jaren een bezuiniging doorgevoerd op het passend onderwijs van € 300 miljoen. Ook de geplande overheveling van de jeugdzorg naar gemeente gaat waarschijnlijk gepaard met een efficiencykorting.

Gevolg van deze maatregelen is dat er minder middelen beschikbaar komen voor instellingen (scholen, samenwerkingsverbanden, gemeenten) om achterstanden te bestrijden en de gewenste zorg te leveren aan kinderen die extra ondersteuning nodig hebben.

In de perspectiefnota 2011 houdt de gemeente rekening met een aantal ontwikkelingen als gevolg van de economische crisis. Er is een bezuiniging op het gemeentelijk budget voor onderwijsachterstandenbeleid ingeboekt van € 28.000,-. Omdat de gemeente een hogere rijksuitkering ontvangt dan voorgaande periode, kan de inzet van de gemeentelijke middelen worden verlaagd zonder dat dit gevolgen heeft voor de ondersteuning van de kwetsbare groepen,.

3. Beleidskader 2012- 2014

3A Financieel kader

Het gemeentelijk budget voor het onderwijsachterstandenbeleid wordt door het Rijk op basis van het totaal aantal schoolgewichten per gemeente berekend. Hiervoor is de teldatum 1 oktober 2009 gehanteerd. De hoogte van de rijksuitkering OAB in 2011 bedraagt € 124.061,-.

De rijksuitkering voor 2011 is € 37.931,- hoger dan de rijksuitkering in 2010. De extra middelen zijn bedoeld voor het realiseren van een 100 % VVE-aanbod voor de doelgroep. De gemeente heeft hier de afgelopen jaren al fors in geïnvesteerd uit eigen middelen. Vanwege de verhoogde rijksbijdrage zal de inzet van de gemeentelijke middelen met € 25.000,- worden verlaagd vanaf 2012.

De inzet kan verder worden verlaagd met € 3.000,- per jaar vanwege het feit dat de afdeling Samenlevingszaken de OAB-monitor in de komende periode in eigen beheer uitvoert.

De uitvoering van de Leerplichtwet en de RMC functie (uitgevoerd door het RBL) zijn onder de werking van het onderwijsachterstandenbeleid gebracht. De gemeentelijke bijdrage aan het RBL wordt betaald uit de totale OAB middelen. Op het moment dat de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage aan het RBL stijgt zal de bijdrage van gemeentelijke middelen met het 'ontbrekende' bedrag toenemen. Een dergelijke stijging is voor 2012 al voorzien (door hogere huisvestingslasten in het nieuwe gewestkantoor) en in onderstaande begroting verwerkt. Uitgangspunt is dat een verdere verhoging van de kosten van RBL niet ten koste mag gaan van de uitvoering van andere activiteiten op het gebied van achterstandenbestrijding.

De gemeente legt jaarlijks rekening en verantwoording af aan het Rijk over de inzet van de gemeentelijke middelen voor de bestrijding van onderwijsachterstanden, voor zover die door het Rijk verstrekt zijn. De bedragen worden jaarlijks aangepast conform de CBS consumentenprijsindex.

INKOMSTEN	2011	2012-2014
Uitkering rijk OAB	124.061	124.061
Bijdrage Gemeente OAB	265.785	237.439
Totaal	389.846	361.500

UITGAVEN	2011	2012-2014
VVE		
Voorschoolse educatie	195.000	170.000
GOA-L screening ihkv VVE	7.500	7.500
Nascholing VVE	5.000	7.500
Schakelklassen		
Dubbeldekker	10.000	10.000
Schakelklas KES Breeduit	27.500	27.500
Overig		
RBL	52.660	57.000
Verlengde Schooldag	25.000	25.000
Stapprogramma's	35.000	35.000
Contactmoeder Stapprogramma's	15.000	15.000
Monitor	5.000	2.000
Nieuwe activiteiten	5.000	5.000
Totaal	382.660	361.500

3B Inhoudelijk kader

Coalitieprogramma

Het onderwijsachterstandenbeleid heeft politieke aandacht in de gemeente Bussum

De gemeente Bussum vindt het van belang om kansen van kinderen te bevorderen, vooral van kinderen die op sociaal-economisch gebied met achterstanden te maken hebben. Daarom worden in Bussum zowel gemeentelijke als rijksmiddelen ingezet voor de bestrijding van onderwijsachterstanden.

In het coalitieprogramma 2011-2014 staat dat het huidige beleid als uitgangspunt wordt genomen.

Het beleid inzake Voor- en Vroegschoolse Educatie met betrekking tot taalachterstanden wordt voortgezet. De gemeente vindt dat er adequaat moet worden opgetreden tegen voortijdig schoolverlaten en ongeoorloofd schoolverzuim. In dit kader moeten leerplichtambtenaren nauw samenwerken met scholen en zorgaanbieders om uitval te voorkomen en risicjongeren zo snel mogelijk te signaleren en te helpen.

De lokale speerpunten in de OAB-periode 2012-2014.

De beleidsvoornemens ten aanzien van het onderwijsachterstandenbeleid vormen samen met het wettelijk kader de basis voor het onderwijsachterstandenbeleid 2012-2014.

Bij de terugblik op de afgelopen periode is geconstateerd dat de geformuleerde doelen voor het onderwijsachterstandenbeleid in essentie overeind blijven. Voor de komende periode zal het nieuwe beleid dan ook voortbouwen op de ingezette lijn.

In de periode 2012-2014 blijft het accent in het onderwijsachterstandenbeleid in Bussum op het signaleren en bestrijden van achterstanden bij het jonge kind. De hierop gerichte activiteiten spelen zich grotendeels af in de wijken het Centrum en De Westereng (in en rond Breeduit).

De speerpunten voor de komende periode zijn:

1. handhaven (en waar nodig verbeteren) van voldoende en hoogwaardig VVE aanbod in de twee wijken waar de doelgroep zich bevindt;
2. voortzetting van de lokale schakelklas en verdere activiteiten ter ondersteuning van de schoolloopbaan;
3. verscherpte aandacht voor het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten;
4. onderzoek naar de haalbaarheid van een kopklas of andere vorm van schakelklas.

Samenwerking en samenhang

Het onderwijsachterstandenbeleid richt zich zowel op het kind als op de ouders (en opvoeders), zowel op de voorschoolse voorzieningen als op de scholen en zoekt waar zinvol aansluiting bij de wijk. Vanaf de vroege jeugd en gedurende de schoolloopbaan van een kind zullen de samenwerkingsverbanden rondom het kind moeten versterken wat het kind in de betreffende periode nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

Er ligt voordeel in een gezamenlijke keuze voor methodieken en voorzieningen, in goede overdracht tussen voorschool en vroegschool en in een brede aanpak die ook aandacht geeft aan activiteiten buiten peuterspeelzaal of school(tijden) en binnen het gezin.

Cruciaal is de doorgaande lijn in de ontwikkeling van kansen voor het kind. Als tijdig door het jonge kind aan het VVE-programma wordt deelgenomen, is de verwachting dat er winst wordt behaald wanneer het thema taalstimulering later op de basisschool terugkomt. Dit bevordert ook de kansen op goede prestaties in het voortgezet onderwijs en het voorkomen van voortijdig schooluitval.

Daarnaast pleiten de in hoofdstuk 2 geschetste ontwikkelingen voor blijvende aandacht voor de gevolgen van de bezuinigingen voor de kwetsbare groepen. De gemeente Bussum blijft de scholen ondersteunen in het bieden van zorg aan die leerlingen die extra begeleiding nodig hebben door het handhaven van de subsidie schoolbegeleiding. Ook worden er meer verbindingen gelegd tussen het preventief jeugdbeleid en het onderwijs, onder andere door aandacht te besteden aan de rol van het onderwijs in het CJG netwerk.

4. Lokale invulling onderwijsachterstandenbeleid 2012-2014

4.1 Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Doelstelling:

Vanaf 1 augustus 2011 nemen alle doelgroepkinderen deel aan voorschoolse educatie.

Bussum hanteert een brede doelgroepdefinitie voor voorschoolse educatie. Een kind behoort tot de Bussumse doelgroep voor voorschoolse educatie

- op basis van het opleidingsniveau van de ouder(s) van het kind, de zogenaamde gewichtenregeling.
- op indicatie van de GGD vanwege het vaststellen van een taalontwikkelingsachterstand of een sociaal medische indicatie.

De doelgroep voor vroegschoolse educatie wordt bepaald op basis van de gewichtenregeling.

Wat is al bereikt?

- Voorschoolse educatie:

Voorschoolse educatie wordt uitgevoerd op drie peuterspeelzalen: Kiekeboe, De Zonnetjes en De Ruytertjes. Deze peuterspeelzalen ontvangen gemeentelijke subsidie voor het uitvoeren van een VVE-programma.

Er is een 100% aanbod (voor 35 doelgroepkinderen totaal) in vijf gemengde groepen gerealiseerd, bestaande uit 7 doelgroep en 7 niet-doelgroep kinderen. Het doelgroepbereik was 85 % in 2010.

De kwaliteit van de uitvoering wordt als volgt bewaakt:

- er wordt gewerkt volgens het VVE- protocol zoals Bussum dat heeft opgesteld voor de voorschoolse educatie;
- de VVE-peuterspeelzalen voldoen aan de kwaliteitseisen zoals vastgelegd in de wet OKE;
- er vindt structureel overleg plaats tussen gemeente, consultatiebureau en peuterspeelzalen met als doel afstemming en overdracht.

- Vroegschoolse educatie

Vroegschoolse educatie wordt uitgevoerd op De Zonnewijzer, Koningin Emmaschool, locatie Breeduit en de St. Vitusschool. Deze scholen ontvangen extra middelen van het rijk voor het bestrijden van achterstanden. Het doelgroepbereik was 88 % in 2010.

Minstens 75% van de doelgroopleerlingen die deelnemen aan het VVE-traject behaalt jaarlijks minimaal niveau C op de Citotoets Taal voor kleuters.

- VVE totaal

Zowel de peuterspeelzalen als de scholen maken gebruik van het programma KO totaal. Het gebruik van hetzelfde VVE-programma is een belangrijke voorwaarde voor de doorlopende leerlijn van peuterspeelzaal naar basisschool. Er vindt warme overdracht plaats tussen VVE-peuterspeelzaal en VVE-basisschool en papieren overdracht tussen de VVE-peuterspeelzaal en een reguliere basisschool. Er vindt VVE borging plaats bij de betrokken leidsters en leerkrachten door de organisatie van regelmatige terugkomdagen voor bijscholing en evaluatie.

Wat willen we (nog) bereiken?

- Voorschoolse educatie:

a. Handhaven van het Bussums lokaal beleid (zoals kleine gemengde groepen en een brede doelgroepdefinitie);

b. Streven naar een doelgroepbereik van 100%, waarbij we ons realiseren dat het bereik van die laatste 15 % de meeste inspanning vergt.

- VVE totaal

a. Bewaken en versterken van de doorgaande leerlijn;

b. Handhaven en waar nodig verbeteren van de kwaliteit.

4.2 Schakelklassen

Doelstellingen:

- Bussumse (basis)scholen vangen neveninstromers zoveel mogelijk zelf op. Bij uitzondering worden neveninstromers maximaal 1 jaar opgevangen in regionale schakelklas “de Dubbeldekker”
- Leerlingen met een grote taalachterstand krijgen intensief taalonderwijs in de schakelklas van de Koningin Emmaschool, locatie Breeduit.

Wat is al bereikt?

- Voor neveninstromers is in De Dubbeldekker in Hilversum een Centrale opvangklas gehuisvest. Een structureel laag percentage leerlingen wordt doorverwezen naar de Centrale Opvangklas. De Bussumse basisscholen zorgen waar mogelijk zelf voor de opvang van leerlingen die vanuit het buitenland in Nederland komen wonen en niet voldoende Nederlands spreken.
- Schakelklas Koningin Emmaschool, locatie Breeduit
In september 2009 is in de Koningin Emmaschool, locatie Breeduit een schakelklas gestart voor kinderen van groep 2. De schakelklas heeft direct het eerste jaar tot goede resultaten geleid. Jaarlijks nemen 12 tot 14 leerlingen deel aan de schakelklas.

Wat willen we (nog) bereiken?

- Het aantal kinderen dat deelneemt aan Dubbeldekker is de afgelopen jaren hoger dan verwacht, met name kinderen uit Oost-Europese landen. Dit vraagt een extra investering van de gemeente Bussum in de zogenaamde neveninstromers.
- Vergroten ouderbetrokkenheid bij de schakelklas Breeduit
- Door de nieuwe gewichtenregeling in het primair onderwijs ontvangen scholen en gemeenten geen middelen extra voor kinderen van allochtone hoogopgeleide ouders. Maar onderzoek* toont aan dat etniciteit nog wel een rol speelt bij schoolprestaties. Uit landelijk onderzoek naar schakelklassen blijkt ten eerste dat het effect van schakelklassen positief is, en daarnaast dat veelal allochtone leerlingen van hoogopgeleide ouders deelnemen aan de schakelklas. Dit pleit voor blijvende aandacht voor de eventuele behoefte aan andere vormen van een lokale schakelklas.

* L. Mulder, G. Ledoux e.a. (2008). *Inrichting en effecten van schakelklassen. Resultaten van het evaluatieonderzoek schakelklassen in het schooljaar 2006/2007*. Nijmegen/Amsterdam: ITS/SCOKohnstamm Instituut

4.3 Bestrijden van voortijdig schoolverlaten

Doelstelling:

Jaarlijks terugdringen van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten met 10%

De Leerplicht is een belangrijk instrument om schooluitval onder jongeren in de leerplichtige leeftijd te voorkomen en dus om jongeren hun kans op een goede positie in de maatschappij te laten behouden. De nadruk ligt op preventie. In bepaalde gevallen wordt echter ook repressief opgetreden.

De opdracht van de RMC-functie is de voortijdig schoolverlaters te registreren, benaderen, adviseren, stimuleren, doorverwijzen en volgen tot het moment van behalen van een startkwalificatie.

Jongeren die zonder startkwalificatie uitvallen worden bij voorkeur teruggeleid naar school. Als dat niet kan wordt curatief beleid ingezet. Dit gebeurt door te bemiddelen naar werk en te zorgen dat wanneer nodig alsnog een startkwalificatie kan worden behaald.

Wat is al bereikt?

Het percentage schoolverlaters en leerlingen die school verzuimen is gegroeid in de afgelopen periode. De specifieke doelstelling om het verzuim en het aantal voortijdig schoolverlaters voortgezet onderwijs terug te brengen met 10 % is niet gehaald.

Er is door het RBL veel geïnvesteerd in de contacten en de zorgstructuur rondom het primair onderwijs, waardoor scholen verzuim eerder melden. Verder heeft het RBL de aanpak van verzuim op o.a. het ROC geïntensiveerd. Ook de sterk verbeterde registratie is een goede eerste stap richting terugdringen, het verzuim en voortijdig schoolverlaten is nu goed in beeld gekomen.

De cijfers van het RBL laten zien dat een groeiend aantal schoolverlaters in de afgelopen vier jaar alsnog teruggeleid is naar het regulier onderwijs.

Wat willen we (nog) bereiken?

De gemeenteraad vraagt om verscherpte aandacht voor het bestrijden van verzuim en voortijdig schoolverlaten. Na veel geïnvesteerd te hebben in het sluitend maken van registratie en verzuimmelding zal nu sterk geïnvesteerd moeten worden in acties gericht op het verder terugdringen van verzuim en voortijdig schoolverlaten, zodat dit zich daadwerkelijk gaat vertalen in (verder) dalende cijfers.

De regionale portefeuillehouders maken concrete afspraken met het RBL over het verder terugdringen van verzuim en schoolverlaten, zoals:

- Intensivering controle van de verzuimregistratie van de eerstejaars van het ROC in Hilversum;
- RMC trajectbegeleiding uitbouwen en professionaliseren;
- Het aantal thuiszitters verder terugdringen o.a. door positie Bovenschoolse plaatsingscommissie te verstevigen;
- De regionale afspraken met OC&W ten aanzien van voortijdig schoolverlaten waarmaken.

De gemeente Hilversum voert in 2011 een regionaal onderzoek uit naar de thuiszittersproblematiek, dit in combinatie met de ontwikkelingen rondom het passend onderwijs. Het RBL en andere regiogemeenten worden hier uiteraard ook bij betrokken. De uitkomsten van dit onderzoek zullen worden besproken met de betrokken instellingen in een regionale conferentie Passend onderwijs.

4.4 Opstap/Opstapje

Doelstellingen:

- jaarlijks nemen 20-25 gezinnen deel aan de Stapprogramma's
- Het Opstapprogramma draagt bij aan het realiseren van de participatie van 100% van de doelgroepopulatie aan een VVE programma

Wat is al bereikt?

- Over de afgelopen vier jaar hebben gemiddeld 24 gezinnen deelgenomen aan de Stapprogramma's
- Jaarlijks bezoeken peuters uit (gemiddeld) 64 % van de gezinnen die deelnemen aan de Stapprogramma's een peuterspeelzaal. De Stapprogramma 's dragen daarmee in belangrijke mate bij aan bereiken van de doelgroep voor VVE,
- In de Marokkaanse gemeenschap in Bussum wordt het steeds vanzelfsprekender om de kinderen te laten deelnemen aan de (VVE-)peuterspeelzaal.

De volgende basisactiviteiten worden uitgevoerd: een uitgebreide intake bij elk nieuw gezin dat gaat deelnemen; een wekelijkse afspraak met de contactbegeleidster; een opvoedingscursus en scholing van de contactbegeleiders. Door de loop der jaren zijn veel extra activiteiten aan Opstap(je) toegevoegd, gericht op opvoedingsondersteuning, ondersteuning van de schoolloopbaan en het bevorderen van deelname aan de (Bussumse) samenleving. Deze extra activiteiten zijn mogelijk gemaakt door uitbreiding van het aantal contactmoeders en een blijvende investering vanuit de betrokken partijen. Het betreft bijvoorbeeld viering van feestdagen; fietslessen; zwemmen voor moeder en kind; Ko gaat Opstap (een verbinding tussen VVE en Stapprogramma's); vriendinnen van opstap; kookcursus door allochtone vrouwen voor autochtone vrouwen.

Wat willen we (nog) bereiken?

- Ko gaat Opstap is gedeeltelijk van de grond gekomen. De opstapgroep is gegroeid en ouders worden door school gestimuleerd om deel te nemen. De gewenste terugkoppeling van contactbegeleidster naar leerkracht en andersom, dient nog meer gestalte te krijgen.
- Blijvende aandacht voor een goede afstemming van de Stapprogramma's met andere disciplines (zoals basisschool – taallessen en inburgering ouders – VVE-peuterspeelzaal - jeugdzorg etc).

4.5 Verlengde Schooldag (VSD)

Doelstelling:

De deelname van het percentage gewichtenleerlingen aan de VSD vormt een afspiegeling van het percentage gewichtenleerlingen op de desbetreffende school

Activiteiten in het kader van de VSD worden aangeboden op de basisscholen met (relatief) veel gewichtenleerlingen: de Zonnewijzer, de Koningin Emmaschool, locatie Breeduit en de St. Vitusschool.

Wat is al bereikt?

- Deelname van de gewichtenleerlingen aan de VSD is een afspiegeling van de gewichtenleerlingen op de scholen. In schooljaar 2009-2010 wijkt het voor het eerst meer dan 1% af.
- Het percentage gewichtenleerlingen dat deelneemt aan de Verlengde Schooldag loopt jaarlijks terug. Die ontwikkeling houdt gelijke tred met het gemiddelde percentage gewichtenleerlingen op de 3 scholen.
- In Breeduit wordt door de scholen al op diverse manieren gezamenlijke activiteiten in het kader van de Verlengde Schooldag georganiseerd, waarbij creatief wordt omgesprongen met de belemmering die het verschil in schooltijden vormt.

Wat willen we (nog) bereiken?

- Verder ontwikkelen van een gezamenlijke opzet van VSD activiteiten in Breeduit.
- Behouden en bewaken evenwichtige deelname van gewichtenleerlingen en kinderen die vallen onder brede doelgroepdefinitie.

4.6 Taalbeleid

Doelstelling

De gemeente stimuleert scholen met veel doelgroepkinderen tot het voeren van een taalbeleid.

Wat is al bereikt?

- De St. Vitusschool beschikt over een eigen taalbeleidsplan en een taalcoördinator.
- De Kon. Emmaschool is een schakelklas gestart in september 2009. Een taalplusklas voor leerlingen van groep 2.
- Er is samenwerking tot stand gebracht van "Ko gaat Opstap" met de schakelklas. Tijdens het schooljaar 2008- 2009 heeft er een pilot " Ko gaat Opstap" plaatsgevonden voor moeders van kinderen in de kleutergroep van de Kon. Emmaschool. Moeders konden hier op vrijwillige basis aan deelnemen. Tijdens twee - wekelijkse bijeenkomsten worden de werkbladen van Opstap uitgelegd, zodat moeders thuis met hun kind konden oefenen. Daarnaast worden er opvoedingsthema's besproken, zoals grenzen stellen, positief opvoeden, bedtijden enz.
- Versa is een groep gestart voor slecht Nederlands sprekende moeders. Deze moeders leren wekelijks de woorden die de kinderen van de schakelklas ook leren. Op deze wijze kunnen de moeders begrijpen wat hun kind leert en meegroeien in de ontwikkeling van hun kind. Uiteraard worden deze moeders gestimuleerd taallessen te gaan volgen bij het ROC en IVIO.
- Er is een taakgroep taalbeleid Breeduit opgericht met als opdracht te komen tot een Breeduit taalbeleid waaraan alle instellingen in Breeduit deelnemen.

Wat willen we (nog) bereiken?

De partners in Breeduit wensen een Breeduit breed taalplan voor de periode 2011-2015, waarbij zowel onder schooltijd als na schooltijd sprake is van aansluitende aandacht voor taal en lezen. Het plan moet een doorgaande lijn verwezenlijken tot en met groep 8 van het primair onderwijs. Partners zijn basisschool de Zonnewijzer, Koningin Emmaschool, Bibliotheek, SKBNMM en de GGD.

4.7 Integratie/segregatie

Doelstelling:

Bevorderen integratie en bestrijden segregatie in het onderwijs.

Wat is al bereikt?

Het onderwerp integratie /segregatie is afgelopen jaren uitgebreid in het GOOGO besproken. In diverse overleggroepen zijn voorstellen ontwikkeld om integratie in het onderwijs te bevorderen. Het Kenniscentrum Gemengde scholen heeft de gemeente en de basisscholen begeleid in het zoeken naar een oplossing die past bij de lokale mogelijkheden en wensen. Diverse maatregelen zijn onderzocht; het opstellen van een convenant voor de basisscholen in Bussum gericht op spreiding van gewichtenleerlingen bleek geen goed instrument voor Bussum. Ook waren uiteindelijk niet alle scholen bereid medewerking te verlenen aan verdere afstemming van het aannamebeleid van de basisscholen, een maatregel die ook integratiebevorderend zou werken. Wel hebben alle schoolbesturen ingestemd met het voorstel om extra te investeren in de wijk en de scholen in Westereng om de wijk op voorsprong te zetten.

Wat willen we (nog) bereiken?

In de gemeente Bussum zijn scholen, waar procentueel meer leerlingen van niet westerse afkomst naar school gaan, dan er in de omliggende buurt wonen.

Van de bevolking in de gemeente Bussum is 19% allochtoon, het grootste gedeelte daarvan heeft een westerse achtergrond. 7% van de Bussumse bevolking is van niet westerse achtergrond. De meeste scholen in Bussum hebben minder dan 10% niet- westerse allochtone leerlingen op school, de schoolpopulatie op deze scholen vormt een redelijke tot goede afspiegeling van de buurtpopulatie. Op een klein aantal scholen in Bussum is dit echter niet het geval. De gemeente Bussum en de Bussumse basisscholen vinden dit ongewenst.

De gemeente Bussum wil bevorderen dat de populatie op de basisscholen in Bussum een afspiegeling vormt van de populatie in de wijk. Om de scholen een betere afspiegeling te laten zijn moeten de keuzemotieven van ouders in de wijk worden beïnvloed. Hiervoor zijn een aantal aanpakken elders in Nederland succesvol gebleken, voorbeeld hiervan is ondersteuning ouderinitiatieven, dat wil zeggen ondersteuning geven aan groepen ouders die willen aanmelden bij een school met veel niet westerse allochtonen. Ook het ondersteunen van activiteiten om de wijk op voorsprong te zetten kan werken, waarbij het onderwijs mee denkt en eventueel vorm geeft aan deze activiteiten. Gezien de situatie in Bussum is naar verwachting van het kenniscentrum Gemengde Scholen het meeste resultaat met deze aanpak te behalen in de wijk Westereng. Met deze maatregelen wordt een verdere investering in deze wijk voorgesteld.

Bij deze aanpak is een financiële ondersteuning van de gemeente Bussum gewenst. Om niet in strijd te handelen met de gelijke berechting van scholen heeft de gemeente de andere schoolbesturen gevraagd met deze aanpak en investering (in meerderheid) in te stemmen. Deze instemming is verkregen in het GOOGO van mei 2010.

De gemeente zal verder onderzoek doen naar de mogelijkheid tot het harmoniseren van het aannamebeleid.

5. Monitoring, afstemming en verantwoording

Monitor onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014:

Doelstellingen:

- Beoordelen of de inzet van mensen en middelen de beoogde effecten sorteert;
- Voldoen aan de door het Rijk aan de gemeente opgelegde verantwoordingsplicht.

De monitor heeft een tweeledig doel: het aandragen van gegevens voor het opstellen van verantwoord beleid en verantwoording afleggen over de resultaten van dat gevoerde beleid. Op welke resultaten van het gevoerde beleid kunnen we terugkijken? Waar zijn de successen en wat kunnen we beter doen? Het monitoronderzoek zal zich vooral richten op de vroege leerperiode waar de onderwijsprofessional en de gemeente als samenwerkingspartner, elkaar kunnen versterken en concreet in actie komen voor de toekomst van die kinderen die het nodig hebben.

De monitor moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- verband houden met gestelde beleidsdoelen en streefgetallen;
- aanhaken bij opbrengstgerichte sturing en resultaatafspraken;
- aansluiten bij wat elders gangbaar is (benchmarking, landelijke VVE-monitor);
- beleidsrelevante en toekomstbestendige indicatoren bevatten;
- aansluiten bij instrumenten en databestanden die al voorhanden zijn of de komende jaren beschikbaar worden;
- aansluiten bij de resultaatafspraken die worden gemaakt met de VVE-scholen.

Onderzocht zal worden of de volgende resultaten ook kunnen worden opgenomen in de monitor:

- de resultaten in leesvaardigheid (naast taalontwikkeling);
- resultaten schakelklas;
- resultaten CITO toetsen peuters.

De volgende instrumenten waarbij aangesloten kan worden zijn voorhanden of worden binnenkort beschikbaar:

- taaltoets peuters CITO;
- eindtoets taal kleuterperiode (groep 2) CITO;
- kindvolgsysteem voorschoolse educatie;
- SLO doelen (kerndoelen onderwijs);
- verplichte eindtoets taal en rekenen voor leerlingen in groep 8.

De monitor zal de komende periode in eigen beheer van de afdeling Samenlevingszaken worden uitgevoerd.

GOOGO

Doelstelling:

Jaarlijks overleg tussen gemeente, schoolbesturen en verdere partners met als doel te komen tot afspraken en afstemming rondom diverse onderwerpen.

Lokale educatieve agenda

Het Rijk heeft in de voormalige wet Onderwijsachterstanden, ingegaan vanaf 1 augustus 2006, bepaald dat er een jaarlijks verplicht overleg moet worden gevoerd tussen gemeenten en schoolbesturen. Als middel wordt hier vaak de LEA (Lokale Educatie Agenda) voor gebruikt.

De bedoeling van de jaarlijkse overleggen is dat de gemeenten samen met de betrokken partners een lijst van onderwerpen bespreken die gezamenlijk op de agenda gezet worden, waarbij ook afspraken worden gemaakt over de uitvoering en verantwoording van deze thema's.

De WET OKE die is ingaan per 1 augustus 2010, geeft enkele nieuwe spelregels voor het verplichte jaarlijks overleg. Er moeten over een aantal onderwerpen afspraken gemaakt worden, te weten:

- deelname voorschoolse educatie;
- resultaten vroegschool;
- doorstroom naar het basisonderwijs.

Verder krijgen gemeenten beperkte doorzettingsmacht en zijn peuterspeelzalen en kinderopvanginstellingen toegevoegd als nieuwe overlegpartner.

Lokale invulling

De gemeentes Bussum en Naarden voeren gezamenlijk overleg met de schoolbesturen en eventuele andere partijen in het GOOGO (Gemeenschappelijk Op Overeenstemming Gericht Overleg). Dit overleg vindt ieder half jaar plaats.

De gemeente Bussum en Naarden hebben samen met de schoolbesturen in het GOOGO de inhoud van een lokale beleidsagenda vastgesteld. Op deze agenda staan onderwerpen zoals onderwijshuisvesting, het afstemmen van het aannamebeleid, passend onderwijs, het bestrijden van segregatie in het onderwijs etc. De nieuwe verplichte onderwerpen worden aan de agenda toegevoegd.

De beleidsagenda is een leidraad voor de komende jaren en vormt de basis voor het uitwerken van activiteiten die er op gericht zijn het onderwijs in Bussum en Naarden te verbeteren.

Tevens is het een instrument om activiteiten, die gericht zijn op de stimulering van de ontwikkeling van kinderen en die uitgevoerd worden door verschillende instanties, op elkaar af te stemmen.

Uitvoeringsprogramma onderwijsachterstandenbeleid 2012-2014.

1. VVE

Streven: vanaf 1 augustus 2011 nemen alle doelgroepkinderen deel aan voorschoolse educatie	
Actie	Termijn
<ul style="list-style-type: none"> Blijven investeren in afstemming GGD en peuterspeelzalen 	doorlopend
<ul style="list-style-type: none"> Verdergaande afstemming tussen taal- en inburgeringslessen en de VVE-peuterspeelzalen 	2011-2012
<ul style="list-style-type: none"> Blijven investeren in brede doelgroepkind (op jaarbasis 7 kinderen) 	doorlopend
<ul style="list-style-type: none"> Registreren en onderzoeken redenen niet-bereik doelgroep 	doorlopend
Doelstelling: bewaken en versterken van de doorgaande leerlijn	
<ul style="list-style-type: none"> Bekijken in hoeverre de brede doelgroepdefinitie door te trekken is naar het primair onderwijs. 	2011-2012
<ul style="list-style-type: none"> Verder ontwikkelen kindvolgsysteem, overdrachtsdocument en afspraken warme overdracht 	2011-2012
<ul style="list-style-type: none"> Overdracht- en afstemmingsoverleg betrokken instellingen (inclusief PO). Uitwisselen ervaringen en volgen ontwikkelingen doelgroepkinderen 	2 - 4 x per jaar
<ul style="list-style-type: none"> Met reguliere scholen worden afspraken gemaakt over de overdracht van VVE-kinderen naar het regulier onderwijs. 	2011-2012
<ul style="list-style-type: none"> Gezamenlijke nascholing leerkrachten en peuterspeelzaalleidsters* 	doorlopend
Doelstelling: bewaken en versterken van de kwaliteit	
<ul style="list-style-type: none"> Gezamenlijke nascholing leerkrachten en peuterspeelzaalleidsters 	doorlopend
<ul style="list-style-type: none"> Inspannen voor behoud gemengde groepen bij terugloop deelname niet-doelgroepkinderen (in samenhang met activiteiten gericht op betere afspiegeling populatie wijk op school en harmonisering peuterspeelzaalwerk en kinderopvang). 	2012-2014
<ul style="list-style-type: none"> Zo nodig verbeteringen doorvoeren naar aanleiding van inspecties door GGD en onderwijsinspectie. 	2011-2014
<ul style="list-style-type: none"> Komen tot resultaatafspraken tussen de gemeente en de VVE-scholen. Concrete en haalbare doelen formuleren die aansluiten bij methodes en toetsingsinstrumenten. 	2011-2012

2. Schakelklassen

Doelstelling: Bussumse (basis)scholen vangen neveninstromers zelf op. Bij uitzondering worden neveninstromers maximaal 1 jaar opgevangen in regionale schakelklas "de Dubbeldekker".	
Actie	Termijn
<ul style="list-style-type: none"> Registreren aantal neveninstromers in het reguliere onderwijs in de gemeente. 	jaarlijks
<ul style="list-style-type: none"> Scholen spannen zich in om neveninstromers met een op maat gesneden programma zelf op te vangen 	doorlopend
<ul style="list-style-type: none"> De gemeente reserveert budget voor 2 leerlingplaatsen in de Dubbeldekker 	jaarlijks
Doelstelling: onderzoeken van verdere lokale wensen en behoeften ten aanzien van een schakelklas.	
<ul style="list-style-type: none"> In overleg met de stuurgroep en de bestaande schakelklassen, inventariseren van behoefte en wensen schakelklas. 	2012
<ul style="list-style-type: none"> Vaststellen concrete behoefte aan lokale kopklas of andere vorm van schakelklas. 	2012
Doelstelling: leerlingen met een grote taalachterstand krijgen intensief taalonderwijs in de schakelklas van de Koningin Emmaschool, locatie Breeduit.	
Subdoelstelling: vergroten ouderbetrokkenheid bij de schakelklas in Breeduit.	
<ul style="list-style-type: none"> Ouders van de schakelklas nemen deel aan het Opstapprogramma. 	2011-2014
<ul style="list-style-type: none"> 4 x per jaar themabijeenkomst organiseren voor ouders 	2011-2014

3. Verzuim en voortijdig schoolverlaten

Doelstelling: jaarlijks terugdringen van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten met 10%	
Actie	Termijn
RBL sluitend maken registratie verzuim en terugdringen verzuim	
• Het verzuimprotocol onder aandacht van scholen houden	doorlopend
• Intensieve controle van de verzuimregistratie van de eerstejaars van het ROC in Hilversum	doorlopend
• Signalen vanuit basisschool doorgeven aan CJG zodat die verbinding tot stand komt (voor preventieve werking)	doorlopend
• Uitbreiding van spreekuren op VO scholen en het ROC	2011-2014
• Implementatie van de verwijsindex voor betere afstemming hulpverlening	2011-2014
Bevorderen behalen startkwalificatie	
• RMC trajectbegeleiding uitbouwen en professionaliseren	doorlopend
• Het aantal thuiszitters (PO en VO) verder terugdringen o.a. door positie Bovenschoolse plaatsingscommissie te verstevigen	doorlopend
• Samenwerking met het Leer- WerkLoket verder vormgeven	doorlopend
• Project Productief Leren continueren	2011 en verder
• De regionale afspraken met OC&W ten aanzien van voortijdig schoolverlaten waarmaken	2011-2014

4. Opstap(je)

Doelstelling: jaarlijks nemen 20-25 gezinnen deel aan de Stapprogramma's	
Subdoel: Het Opstapprogramma draagt bij het realiseren van de participatie van 70% van de doelgroepopulatie aan een VVE programma	
Actie	Termijn
• Registreren en evalueren deelname, herkomst, vorderingen, frequentie etc	jaarlijks
• Bevorderen deelname peuters uit Opstap-gezinnen aan peuterspeelzaal	doorlopend
Doelstelling: afstemming Stapprogramma's met andere programma's en disciplines	
• Ko gaat Opstap verder uitbouwen in samenwerking met het onderwijs.	2011-2012
• De overdracht van Stapprogramma's naar VVE-peuterspeelzaal en onderwijs vastleggen.	2011-2012
• De Stapprogramma's een duidelijke plek geven in de zorgstructuur rondom het jonge kind	2011-2014

5. Verlengde Schooldag

Doelstelling: de deelname van het percentage gewichtenleerlingen aan de VSD vormt een afspiegeling van het percentage gewichtenleerlingen op de desbetreffende school	
Actie	Termijn
• Registreren en evalueren deelname, aantal doelgroepkinderen, frequentie	jaarlijks
• Indien relevant: analyse van motieven waarom doelgroeppouders hun kinderen niet laten deelnemen aan VSD	jaarlijks
Doelstelling: verder ontwikkelen gezamenlijke opzet VSD activiteiten in Breeduit	
• Verlengde Schooldagactiviteiten sluiten aan bij de themaprojecten in Breeduit	2011-2014
Doelstelling: behouden en bewaken evenwichtige deelname van gewichtenleerlingen en kinderen die vallen onder brede doelgroepdefinitie	
• Versa informeert scholen over deelnamepercentages van de doelgroepleerlingen.	doorlopend
• Scholen bevorderen evenwichtige deelname van hun doelgroepleerlingen aan de VSD activiteiten.	doorlopend

6. Taalbeleid

Doelstelling: de gemeente stimuleert scholen met veel doelgroep leerlingen tot het voeren van een taalbeleid	
Actie	Termijn
<ul style="list-style-type: none">• Scholen wisselen onderling ervaring en expertise uit.	jaarlijks
<ul style="list-style-type: none">• Scholen volgen de resultaten met behulp van een methode onafhankelijk toetsysteem	jaarlijks
Doelstelling: Breeduit realiseert en implementeert een breed taalbeleidsplan	
<ul style="list-style-type: none">• Taakgroep taalbeleid ontwikkelt plan voor Breeduit taalbeleid	2011-2012
<ul style="list-style-type: none">• Implementatie taalbeleid Breeduit	2012

7. Integratie/Segregatie

Doelstelling: uitvoeren maatregelen ter bestrijding van segregatie en bevordering van integratie in het onderwijs	
Actie	Termijn
<ul style="list-style-type: none">• Inventarisatie mogelijke acties en maatregelen in wijk Westereng in overleg met scholen	2011-2012
<ul style="list-style-type: none">• Uitvoeren van activiteiten om de wijk Westereng op voorsprong te zetten, waarbij het onderwijs meedenkt.	2011-2014
<ul style="list-style-type: none">• Verder onderzoek naar mogelijkheid van harmoniseren aannamebeleid	2011-2012

8. Monitor en evaluatie

Doelstelling: beoordelen of de inzet van mensen en middelen de beoogde effecten sorteert. Voldoen aan de door het Rijk aan de gemeente opgelegde verantwoordingsplicht.	
Actie	Termijn
Registreren, opzetten uitgebreidere gegevensverzameling	
<ul style="list-style-type: none">• Monitorontwerp opzetten en vaststellen met betrokken partijen	najaar 2011
<ul style="list-style-type: none">• Bepalen opbrengstendoelstellingen per activiteit, haalbare resultaatafspraken vastleggen.	2011-2012
<ul style="list-style-type: none">• Uitvoering activiteiten monitoren	jaarlijks
Evaluatie, bijsturen	
<ul style="list-style-type: none">• Opstellen tussenrapportages en eindrapportage	jaarlijks
<ul style="list-style-type: none">• Bepalen of doelstellingen worden behaald, indien nodig bijstellen (b.v. m.b.t ambitieniveau of uitvoering activiteit)	jaarlijks

* waar in dit uitvoeringsprogramma peuterspeelzaalleidster staat wordt ook bedoeld: pedagogisch medewerker peuterspeelzalen.

Overzicht activiteit onderwijsachterstandenbeleid 2012-2014

activiteit	doel	leeftijd	locatie	wijk	Gemeentelijke rol	Betrokken instellingen
Voorschoolse educatie	Voorkomen en bestrijden achterstanden	2-3 jaar	Psz:Kiekeboe, De Zonnetjes en De Ruytertjes	Centrum en Westereng	faciliteren, regierol doorlopende leerlijn	Versa SKBNM GGD , PO
Vroegschoolse educatie	Voorkomen en bestrijden achterstanden	4-5 jaar	Zonnewijzer, Kon. Emmaschool, loc. Breeduit, Vitus School	Centrum en Westereng	regierol doorlopende leerlijn, stimuleren	Scholen, Versa
Schakelklas	Bestrijden achterstanden	5-6 jaar	Kon. Emmaschool, locatie Breeduit	Westereng	faciliteren	Kon. Emmaschool
VSD	Ondersteuning schoolloopbaan	7-12 jaar	Zonnewijzer, Kon. Emmaschool, loc. Breeduit, Vitusschool	Centrum en Westereng	faciliteren	Scholen en Versa
Stapprogramma's	Ondersteuning schoolloopbaan en opvoedingsondersteuning	2-6 jaar en ouders	Breeduit	Centrum en Westereng	faciliteren	Versa, PO
Leerplicht en RMC vsv	Bestrijden verzuim en voortijdig schoolverlaten	5-23 jaar	PO en VO	Bussum	faciliteren	RBL, onderwijs
Taalbeleid	Doorlopende leerlijn taal, borging resultaten VVE	4-12 jaar	Vitus Vanaf 2011 Breeduit	Centrum en Westereng	stimuleren	Scholen en instellingen in Breeduit
Extra investering in wijk Westereng	Bevorderen scholen afspiegeling van de buurt	4-12 jaar	Breeduit	Westereng	faciliteren	Scholen en instellingen in Breeduit, (Kenniscentrum Gemengde Scholen)